

we love tomatoes

Greenport West-Holland
t.a.v. Jolanda Heistek
en Nico van Ruiten
Postbus 182
2665 ZK Bleiswijk

Per mail: jolanda.heistek@greenportwestholland.nl
cc: energie@greenportwestholland.nl

De Lier, 23 augustus 2018

Betreft: Prominenttelers luiden noodklok: groot tekort aan externe CO2

Beste Jolanda en Nico,

Uit het begin deze maand gepresenteerde klimaatakkoord blijkt dat de glastuinbouw inmiddels grotere stappen maakt dan verwacht. De sector denkt tot 2030 2,2 miljoen ton broeikasgas te besparen en verwacht zelfs in 2040 klimaatneutraal te zijn. Ondernemers in de glastuinbouw kregen begin deze maand bij de overhandiging van het Klimaatakkoord aan minister Wiebes nog een mooi compliment van 'tafelvoorzitter' Pieter van Geel. 'Buitengewoon ambitieus' noemde hij de voorstellen van de glastuinbouw voor CO2-reductie zomerdagen. Die produceren ze zelf met de gasgestookte warmtekrachtkoppelingen (wkk) – maar om de ambities waar te maken, worden die wkk's op termijn uitgefaseerd.

De oplossing ligt in het hergebruiken van het gas vanuit de industrie, waar dit slechts een restproduct is – een mooie win-win situatie. Onze telers luiden de noodklok omdat zij het afgelopen jaar te kampen hebben met grote tekorten aan externe CO2. Zo hebben alleen al onze Prominenttelers, met in totaal 418 ha tomaten onder glas, in de afgelopen zes maanden 5016 ton minder externe CO2 kunnen doseren door de tekorten. Dit laat zien dat dit weleens de grootste 'bottleneck' kan zijn voor de tuinbouw om verder te verduurzamen. Om die stap te kunnen zetten, hebben wij als tuinders toch echt meer leveringszekerheid nodig. Wij, Prominenttelers, roepen het tuinbouwbedrijfsleven, de minister, de provinciale en lokale overheden, de politiek, de industrie, belangenorganisaties, ontwikkelaars en onderzoekers op om gezamenlijk snel tot oplossingen te komen.

CO2: Probleem en Oplossing tegelijk!

De wkk, de energievoorziening in onze kassen, doet elke groep bezoekers aan onze tomatenkassen steeds weer versteld staan: een prachtig stuk techniek. Mijn presentaties als energiemanager begin ik altijd met de basisbehoeften van een tomatenplant: water, warmte, licht en CO2. Wanneer onze bezoekers dat aanhoren, knikken de meesten bevestigend. Dat je planten water moet geven om ze in leven te houden is helder. Daarnaast heeft vrijwel iedereen wel van de biologies onthouden dat er in een plant, onder invloed van licht, CO2 wordt omgezet in suikers. En om de plant zich 'thuis' te laten voelen maken we het af en toe wat warmer in de kas dan buiten. Daardoor kunnen we het hele jaar door gezonde groenten produceren.

Wkk: topsysteem voor korte termijn

Wat de meeste bezoekers niet weten, is dat we voor de energievoorziening al ruim een jaar of tien gebruik maken van de wkk. Dit is een grote aardgas-aangedreven motor die elektriciteit produceert. Omdat een motor nou eenmaal gekoeld moet worden, kunnen we het hete koelwater mooi gebruiken om de kas te verwarmen. En om de planten nog beter te kunnen laten groeien worden ook de uitlaatgassen als CO2 in de kas gebruikt. Topsysteempje zeg ik! Natuurlijk zijn onze telers zich ervan bewust dat de hoeveelheid aardgas nog verder teruggebracht moet worden.

Alternatieve warmtebronnen leveren geen CO2

Inmiddels worden er allerlei nieuwe vormen van warmtevoorziening gevonden. We halen bijvoorbeeld warmte uit de grond, uit biomassa, of van industriële burens. Er ontstaat wel een probleem bij deze alternatieve warmtebronnen. Bij de winning ervan komt geen CO2 vrij. En dat was nou net één van die essentiële basisbehoeften van een plant. Dit betekent dat we deze CO2 moeten kopen van andere processen die dit als restproduct hebben, en voor ons afvangen en zuiveren. Ware het niet dat alles dit voorjaar was uitverkocht... Ik hoor u denken: "Huh, een tekort aan CO2!? Daar hebben we toch juist teveel van?". Klopt! Maar omdat er zoveel van is, én het eigenlijk voor iedereen afval is, is het niet snel rendabel om de CO2 af te vangen, te reinigen, en te transporteren naar glastuinbouwbedrijven. En dit betekent, hoe ongeloofwaardig dit misschien ook klinkt, dat een tekort aan externe CO2 de grootste 'bottleneck' wordt voor de tuinbouw om verder te verduurzamen. Zonder CO2 groeien de planten niet, dus wanneer we het nergens kunnen afnemen betekent dit direct dat we geen overheerlijke gezonde producten meer kunnen kweken.

Tekort CO2 bottleneck voor verduurzaming

En wat nu dan? Tja... goede vraag. Er lopen op dit moment tal van onderzoekstrajecten: CO2 uit afvalverbranding, CO2 uit biomassa, CO2 uit buitenlucht, CO2 vanuit de industrie etc. Echter de heilige graal is nog niet gevonden. Hoogstwaarschijnlijk zal de oplossing komen uit een combinatie van al deze mogelijkheden. Als de oplossingen uitblijven zie ik het somber in met die verduurzaming van de glastuinbouw. De glastuinbouw wil in 2040 klimaatneutraal zijn, maar onze telers kunnen dit niet alleen. Daarom roepen wij iedereen op, die hier op welke wijze dan ook bij betrokken is: de minister van LNV, landelijke, provinciale en lokale overheden, de politiek, Greenport Holland en regionale Greenports, de industrie, de tuinbouwsector en -bedrijfsleven, onderzoek - om nu echt in de hoogste versnelling toe te werken naar oplossingen. Voor een nóg duurzamere teelt!

Met vriendelijke groet,
namens Telersvereniging Prominent

Jacco Besuijen
Energiemanager Prominent

Prominent is een collectief van 29 tomatentelers die in totaal 13 verschillende soorten tomaten telen op een gezamenlijk areaal van 418 ha.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Helga van Marrewijk: M: 06 5460 7406
Jacco Besuijen: M: 06 1428 3003 (na 27 augustus)
E: jacco@prominent-groeneweg.nl